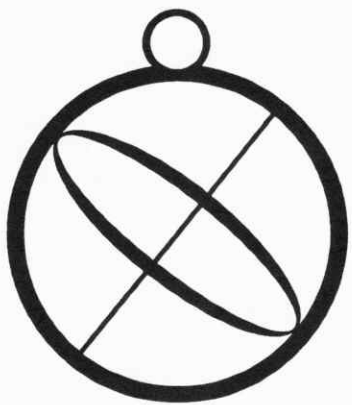

Zonnetijdingen

1998 - 11

Tijdschrift van de Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw

Colofon

"Zonnetijdingen" is het tijdschrift van de Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw.

Het verschijnt vier maal per jaar en wordt aan alle leden gestuurd via het postkantoor van Kruibeke.

Kernredactie

E. Daled, J. De Graeve, J. Lyssens, P. Oyen.

English summary

H. Vinck-Quisenaearts.

Redactiesecretariaat en eindredactie

E. Daled, Lindenlaan 84,
B-9320 Erembodegem (Aalst),
tel./fax 053/83.15.01.

Omslagillustratie

G. Dauphin, Antwerpen.

Binnenillustraties

J. Lyssens,

Basis-layout

E. Daled & M. Jooris.

Verantwoordelijke uitgever

J. Lyssens, Oeverstraat 12,
B-9150 Rupelmonde.

De auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de door hen ondertekende artikels.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie of welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave kwam tot stand mede dankzij de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Jaargang 3 - nr 11 - september 1998

Inhoud

Gent geeft de tijd aan	3
Omzetten van boogeenheden naar tijdeenheden	4
Kunst en zonnewijzers	6
Inventarisfiche	7
Zonnewijzers in Vlaanderen	11
Kringleven	14

Gent geeft de tijd aan

Wie in het Gentse stadscentrum wil weten hoe laat het is, kan sedert vorige zomer ook naar de middelste van de drie heropgebouwde monumentale schouwen op het Gentse stadhuis kijken. Op elk van de vier vlakken van die schouw is immers een zonnewijzer aangebracht.

De heropbouw van de drie schouwen paste in het kader van de restauratie van het dak van het Renaissance-gedeelte van het stadhuis dat bij de ingewijden onder de naam "Schepenhuis van Gedele" bekend staat. Dit gebouw werd opgetrokken tussen 1595 en 1621. De drie door Pieter Pluymont ontworpen sierschouwen werden in 1618 gebouwd. De meest zuidelijke schouw (kant Belfort) was versierd met de monogrammen van de toen over onze gewesten heersende aartshertogen Albrecht en Isabella, samen met de wapenschilden van Spanje, Vlaanderen en Gent. De meest noordelijke schouw (kant Hoogpoort) was een zuiver architecturale compositie. De middelste schouw stond in het teken van "'t Ewig Deel" - het eindeloos verglijden van de tijd - en droeg vier zonnewijzers. Wie Sanderus' "Flandria Illustrata" (1641) raadpleegt, kan de oorspronkelijke exemplaren bewonderen op de gravure van de "Curia Nova Gandavensis". Mettertijd verdwenen deze drie monumentale schouwen maar nu zijn ze dus, op initiatief van het Gentse stadsbestuur, in hun oorspronkelijke staat hersteld.

Vier hedendaagse zonnewijzers

Voor de vormgeving van de zonnewijzers op de vier vlakken van de middelste schouw kon men niet op originele ontwerpen terugvallen. Er werd dan ook beroep gedaan op een eminente kenner terzake, prof. dr. Herwig Dejonghe van de Universiteit Gent, Faculteit Wetenschappen, Vakgroep Wiskundige Natuurkunde en Sterrenkunde. Met het oog op de definitieve uitvoering raadpleegde deze op zijn beurt onze kring.

In tegenstelling tot wat meestal gebeurt in het geval van zonnewijzers aan historische gebouwen, opteerde prof. Dejonghe van meet af aan voor zonnewijzers die onze huidige conventionele wintertijd (M.E.T. = Midden-Europese Tijd) zouden aanduiden. Zijn voornaamste argument hiervoor was dat de mensen die de zonnewijzers zouden raadplegen, althans gedurende de wintermaanden, een redelijk betrouwbare informatie zouden krijgen en niet een indicatie die bijgesteld moest worden aan de hand van een voor velen onbegrijpelijke formule, gebaseerd op een wellicht nog moeilijker te begrijpen theorie. Gedurende de zomermaanden beperkt de correctie zich tot het toevoegen van één uur, een voor de meeste mensen wel be-

kende ingreep. Wij willen hier niet nader ingaan op de voor- en nadelen van dit standpunt, resp. van andere standpunten terzake. Bij gnomonisten zijn ze genoegzaam bekend en ze kwamen, onder andere, ook aan de orde in de vorige editie van ons tijdschrift (Zonnetijdingen 1998-10).

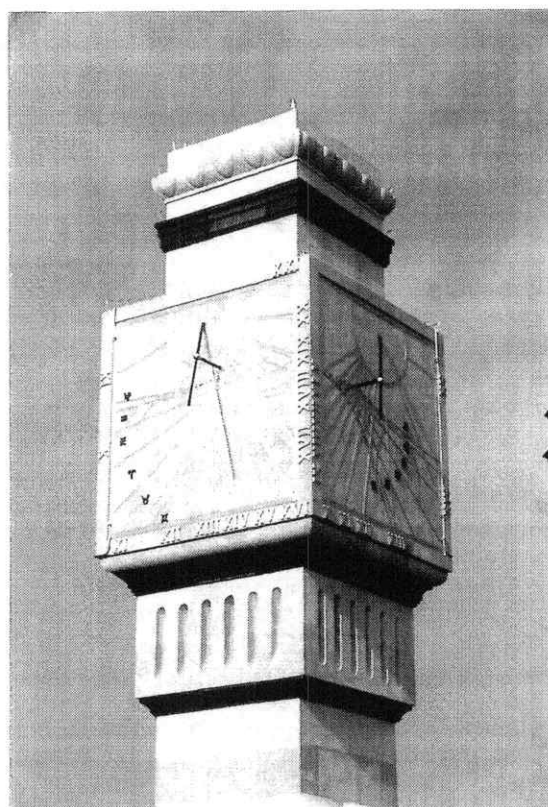
De vier zonnewijzers zijn verticale zonnewijzers. De taferelen met de uurlijnen werden berekend en getekend in functie van de oriëntatie van het schouwvlak waarop ze zijn aangebracht. De stijlen bestaan telkens uit een staaf (met ondersteun) voorzien van een bol. Naast de tijdsaanduiding (met uurlijnen en uren in Romeinse cijfers), heeft men dus ook een datumverwijzing (met tekens van de dierenriem). De vier zonnewijzers meten 1,5 x 1,5 m. Op het eerste gezicht lijkt dat nogal groot, maar aangezien ze zich op ca. 35 m boven de begane grond bevinden, vallen ze uiteindelijk nog vrij klein uit. Het zijn smeedijzeren constructies die zorgvuldig in de natuurstenen vlakken werden ingewerkt: een precisiewerkje! De elementen die betrekking hebben op de tijdsaanduiding werden verguld, terwijl degene die betrekking hebben op de datumverwijzing werden verzilverd. Hoewel dit een uit didactisch oogpunt zeer lovenswaardig initiatief is, valt te vrezen dat dit onderscheid mettertijd, met name onder invloed van verweering en vervuiling, minder of niet meer zichtbaar zal zijn. Voorts moet gezegd worden dat, gezien de ligging van het stadhuis, enkel de zuidwestgerichte zonnewijzer redelijk leesbaar is vanaf de straat. Hij geeft in principe de uren aan vanaf ca. 9 tot ca. 20 uur, en met name vanaf december tot en met juni. De vanaf de straat iets minder zichtbare zuidoostgerichte zonnewijzer geeft in principe de uren aan vanaf ca. 5 tot ca. 14 uur en dit vanaf juli tot en met december. De eigenlijk enkel vanaf de verderaf gelegen Korenmarkt zichtbare noordwestgerichte zonnewijzer (achterkant van het stadhuis) geeft in principe de uren aan vanaf ongeveer 14 tot hooguit 21 uur en wel vanaf juni tot en met december. Tot slot is er nog de noord-oostgerichte zonnewijzer die jammer genoeg nauwelijks zichtbaar is vanaf de straat; deze geeft in principe de tijd aan vanaf ten vroegste 5 tot hooguit 10 uur, en dit gedurende de maanden februari (heel kort) tot en met juni.

Didactische toelichting

Met het oog op een beter inzicht in de werking van de zonnewijzers, zal op het nabijgelegen Emile Braunplein een bord geplaatst worden waarop een aantal grondbeginselen worden toegelicht en waarop tevens wordt uitgelegd hoe de vier zonnewijzers zijn opgebouwd en welke tijd ze aanduiden. Later zal ten gerieve van de belangstellenden ook een kleine brochure uitgewerkt worden.

Hoewel over de uiteindelijke uitvoering van deze hedendaagse Gentse zonnewijzers wellicht nog fel gediscussieerd zal worden door gnomonisten, moet het initiatief van het Gentse stadsbestuur van harte toegejuicht worden: het prachtige stadhuis werd in zijn oorspronkelijke staat hersteld, de vier nieuwe zonnewijzers vormen de zoveelste bezienswaardigheid in het Gentse stadsbeeld, het bijbehorende informatiebord en de brochures zijn waardevolle didactische elementen in een stad die in Vlaanderen toch een vooraanstaande rol speelt op educatief gebied. Vermelden we nog volledigheidshalve dat het zonnewijzerbestand van de stad Gent met deze aanwinst gewoon verdubbeld is.

E. Daled

Een close-up van de middelste schouw met twee van de vier nieuwe zonnewijzers: het zuidoost-, resp. zuidwestgerichte exemplaar.

Omzetting van boogeenheden naar tijdeenheden

Voor de omrekening van zonnetijd naar klokkentijd en vice versa moet men lengtegraden omzetten in tijd. Deze tafel maakt de omzetting gemakkelijk.

De tafel is samengesteld volgens de regel dat 1 lengtegraad = 4 minuten in tijd.

Alhoewel de geografische lengte van 0° tot 180° oost of west wordt gerekend, geeft de tafel omzettingen voor bogen van 0° tot 360°.

Voorbeeld : Mijn woonplaats bevindt zich op 3° 14' oosterlengte.

Hoeveel tijdverschil is er met de meridiaan van Greenwich?

Volgens de tafel 3° = 12 minuten
 14' = 56 seconden

Zodat op mijn woonplaats het in ware tijd **12 minuten en 56 seconden** later is dan in Greenwich.

R.J. Vinck

OMZETTING van LENGTE naar TIJD

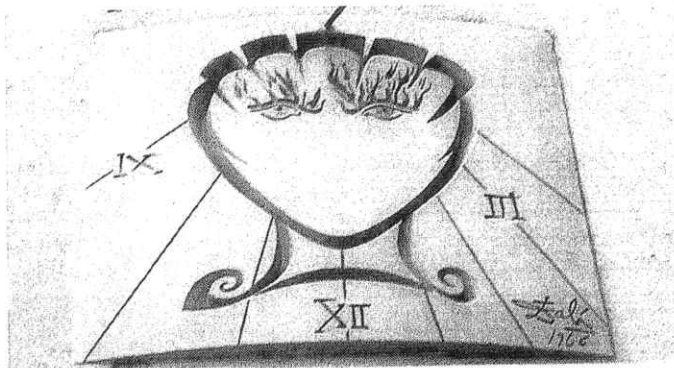
0°-59°		60°-119°		120°-179°		180°-239°		240°-299°		300°-359°		0°-00	0°-25	0°-50	0°-75
a	h m	a	h m	a	h m	a	h m	a	h m	a	h m	m	s	m	s
0	0 00	60	4 00	120	8 00	180	12 00	240	16 00	300	20 00	0	0 00	0 01	0 03
1	0 04	61	4 04	121	8 04	181	12 04	241	16 04	301	20 04	1	0 04	0 05	0 07
2	0 08	62	4 08	122	8 08	182	12 08	242	16 08	302	20 08	2	0 08	0 09	0 11
3	0 12	63	4 12	123	8 12	183	12 12	243	16 12	303	20 12	3	0 12	0 13	0 15
4	0 16	64	4 16	124	8 16	184	12 16	244	16 16	304	20 16	4	0 16	0 17	0 19
5	0 20	65	4 20	125	8 20	185	12 20	245	16 20	305	20 20	5	0 20	0 21	0 23
6	0 24	66	4 24	126	8 24	186	12 24	246	16 24	306	20 24	6	0 24	0 25	0 27
7	0 28	67	4 28	127	8 28	187	12 28	247	16 28	307	20 28	7	0 28	0 29	0 31
8	0 32	68	4 32	128	8 32	188	12 32	248	16 32	308	20 32	8	0 32	0 33	0 35
9	0 36	69	4 36	129	8 36	189	12 36	249	16 36	309	20 36	9	0 36	0 37	0 39
10	0 40	70	4 40	130	8 40	190	12 40	250	16 40	310	20 40	10	0 40	0 41	0 43
11	0 44	71	4 44	131	8 44	191	12 44	251	16 44	311	20 44	11	0 44	0 45	0 47
12	0 48	72	4 48	132	8 48	192	12 48	252	16 48	312	20 48	12	0 48	0 49	0 51
13	0 52	73	4 52	133	8 52	193	12 52	253	16 52	313	20 52	13	0 52	0 53	0 55
14	0 56	74	4 56	134	8 56	194	12 56	254	16 56	314	20 56	14	0 56	0 57	0 59
15	1 00	75	5 00	135	9 00	195	13 00	255	17 00	315	21 00	15	1 00	1 01	1 03
16	1 04	76	5 04	136	9 04	196	13 04	256	17 04	316	21 04	16	1 04	1 05	1 07
17	1 08	77	5 08	137	9 08	197	13 08	257	17 08	317	21 08	17	1 08	1 09	1 11
18	1 12	78	5 12	138	9 12	198	13 12	258	17 12	318	21 12	18	1 12	1 13	1 15
19	1 16	79	5 16	139	9 16	199	13 16	259	17 16	319	21 16	19	1 16	1 17	1 19
20	1 20	80	5 20	140	9 20	200	13 20	260	17 20	320	21 20	20	1 20	1 21	1 23
21	1 24	81	5 24	141	9 24	201	13 24	261	17 24	321	21 24	21	1 24	1 25	1 27
22	1 28	82	5 28	142	9 28	202	13 28	262	17 28	322	21 28	22	1 28	1 29	1 31
23	1 32	83	5 32	143	9 32	203	13 32	263	17 32	323	21 32	23	1 32	1 33	1 35
24	1 36	84	5 36	144	9 36	204	13 36	264	17 36	324	21 36	24	1 36	1 37	1 39
25	1 40	85	5 40	145	9 40	205	13 40	265	17 40	325	21 40	25	1 40	1 41	1 43
26	1 44	86	5 44	146	9 44	206	13 44	266	17 44	326	21 44	26	1 44	1 45	1 47
27	1 48	87	5 48	147	9 48	207	13 48	267	17 48	327	21 48	27	1 48	1 49	1 51
28	1 52	88	5 52	148	9 52	208	13 52	268	17 52	328	21 52	28	1 52	1 53	1 55
29	1 56	89	5 56	149	9 56	209	13 56	269	17 56	329	21 56	29	1 56	1 57	1 59
30	2 00	90	6 00	150	10 00	210	14 00	270	18 00	330	22 00	30	2 00	2 01	2 03
31	2 04	91	6 04	151	10 04	211	14 04	271	18 04	331	22 04	31	2 04	2 05	2 07
32	2 08	92	6 08	152	10 08	212	14 08	272	18 08	332	22 08	32	2 08	2 09	2 11
33	2 12	93	6 12	153	10 12	213	14 12	273	18 12	333	22 12	33	2 12	2 13	2 15
34	2 16	94	6 16	154	10 16	214	14 16	274	18 16	334	22 16	34	2 16	2 17	2 19
35	2 20	95	6 20	155	10 20	215	14 20	275	18 20	335	22 20	35	2 20	2 21	2 23
36	2 24	96	6 24	156	10 24	216	14 24	276	18 24	336	22 24	36	2 24	2 25	2 27
37	2 28	97	6 28	157	10 28	217	14 28	277	18 28	337	22 28	37	2 28	2 29	2 31
38	2 32	98	6 32	158	10 32	218	14 32	278	18 32	338	22 32	38	2 32	2 33	2 35
39	2 36	99	6 36	159	10 36	219	14 36	279	18 36	339	22 36	39	2 36	2 37	2 39
40	2 40	100	6 40	160	10 40	220	14 40	280	18 40	340	22 40	40	2 40	2 41	2 43
41	2 44	101	6 44	161	10 44	221	14 44	281	18 44	341	22 44	41	2 44	2 45	2 47
42	2 48	102	6 48	162	10 48	222	14 48	282	18 48	342	22 48	42	2 48	2 49	2 51
43	2 52	103	6 52	163	10 52	223	14 52	283	18 52	343	22 52	43	2 52	2 53	2 55
44	2 56	104	6 56	164	10 56	224	14 56	284	18 56	344	22 56	44	2 56	2 57	2 59
45	3 00	105	7 00	165	11 00	225	15 00	285	19 00	345	23 00	45	3 00	3 01	3 03
46	3 04	106	7 04	166	11 04	226	15 04	286	19 04	346	23 04	46	3 04	3 05	3 07
47	3 08	107	7 08	167	11 08	227	15 08	287	19 08	347	23 08	47	3 08	3 09	3 11
48	3 12	108	7 12	168	11 12	228	15 12	288	19 12	348	23 12	48	3 12	3 13	3 15
49	3 16	109	7 16	169	11 16	229	15 16	289	19 16	349	23 16	49	3 16	3 17	3 19
50	3 20	110	7 20	170	11 20	230	15 20	290	19 20	350	23 20	50	3 20	3 21	3 23
51	3 24	111	7 24	171	11 24	231	15 24	291	19 24	351	23 24	51	3 24	3 25	3 27
52	3 28	112	7 28	172	11 28	232	15 28	292	19 28	352	23 28	52	3 28	3 29	3 31
53	3 32	113	7 32	173	11 32	233	15 32	293	19 32	353	23 32	53	3 32	3 33	3 35
54	3 36	114	7 36	174	11 36	234	15 36	294	19 36	354	23 36	54	3 36	3 37	3 39
55	3 40	115	7 40	175	11 40	235	15 40	295	19 40	355	23 40	55	3 40	3 41	3 43
56	3 44	116	7 44	176	11 44	236	15 44	296	19 44	356	23 44	56	3 44	3 45	3 47
57	3 48	117	7 48	177	11 48	237	15 48	297	19 48	357	23 48	57	3 48	3 49	3 51
58	3 52	118	7 52	178	11 52	238	15 52	298	19 52	358	23 52	58	3 52	3 53	3 55
59	3 56	119	7 56	179	11 56	239	15 56	299	19 56	359	23 56	59	3 56	3 57	3 59

Kunst en zonnewijzers

Al meermaals heeft men mij de vraag gesteld "wat met een zonnewijzer als de zon niet schijnt ?" Mijn antwoord is vrij eenvoudig. Een zonnewijzer is tegenwoordig meer dan alleen maar een wetenschappelijk toestel. Naast het wetenschappelijke aspect, het functionele element en de eventuele filosofische achtergrond kan een zonnewijzer ook nog een belangrijke artistieke waarde hebben. Al meermaals heb ik onderzocht dat een zonnewijzer ook bij bewolking of bij regenweer de aandacht van de voorbijganger trekt. Het artistieke neemt op dat ogenblik de bovenhand.

Het is dan ook niet te verwonderen dat vele kunstenaars dikwijls in hun werk zonnewijzers hebben opgenomen. We willen hier o.a. verwijzen naar het artikel "Zonnewijzers in Galicië" in Zonnetijdigen nummer 8. Talrijke kunstenaars hebben ook zonnewijzers ontworpen. Onder hun zijn een aantal artiesten met wereldfaam. Een voorbeeld hiervan kunnen we zien langs het zonnewijzerpad in Parijs. In de Rue St. Jacques hangt een exemplaar dat ontworpen werd in 1966 door de surrealistische schilder Salvatore Dali. Dit prachtige werk is alleszins een voorbeeld van het samengaan tussen wetenschap en kunst. Hopenlijk kunnen dergelijke voorbeelden hedendaagse kunstenaars inspireren tot het ontwerpen van originele zonnewijzers.

J.Lyssens

Inventarisfiche

Zoals bekend is één van de doelstellingen van onze vereniging het opstellen van een inventaris van het zonnewijzerpatrimonium in Vlaanderen. Met name ons bestuurslid Patrick Oyen is daar intensief mee bezig en het resultaat van zijn opzoekingswerk is te vinden in zijn boek "Zonnewijzers in Vlaanderen".

Bij dit speurwerk stelt men vast dat er vrij regelmatig nieuwe zonnewijzers bijkomen, terwijl er anderzijds - jammer genoeg - ook zonnewijzers verdwijnen. En aangezien wij niet altijd overal zelf bij kunnen zijn, is elke informatie van kringleden en/of andere zonnewijzervrienden van harte welkom.

Met het oog op het verkrijgen van inlichtingen die zo volledig mogelijk zijn, hebben we hiertoe een "Inventarisfiche" opgesteld. U vindt er een exemplaar van in dit nummer. Ze is gemakke-

lijk te vervelvuldigen via een fotokopieerapparaat. Het invullen ervan werd zo eenvoudig mogelijk gehouden door precies aan te geven welke informatie verwacht wordt, of door een aantal mogelijkheden aan te geven waaruit via schrappen geselecteerd moet worden. Op de achterzijde van het formulier is ruimte voorzien om eventuele bijkomende inlichtingen te verschaffen. Uiteraard mogen desnoods ook andere elementen aan de fiche toegevoegd worden: tekeningen, foto's, enz.

De aldus verkregen gegevens worden, met bronvermelding, zo spoedig mogelijk daarna verwerkt in ons tijdschrift.

Het spreekt vanzelf dat wij u bij deze alvast van harte danken voor uw medewerking aan deze belangrijke doelstelling!

Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw

Inventarisfiche

Van : (naam invuller)

Datum :

Betreft : Zonnewijzer te (plaats)

Omschrijving van de ligging of van het betrokken gebouw

Kerk (.....) / Pastorie / Kasteel (.....)

Belfort / Stadhuis / Woonhuis / Hoeve / Stadspark /

Tuin /

Adres : (straat en nr)

..... (postnummer en plaats)

Eigenaar :

Contactpersoon :

Tel. :

Beschrijving van de zonnewijzer

- type : Vlak / Sfeervormig /

Horizontaal / Verticaal / Equatoriaal / Meervoudig

- materiaal :

- tafereel : Hout / Steen (=) / Metaal (=)

- stijl : Hout / Steen (=) / Metaal (=)

- uurlijnen : Geschilderd / Gegraveerd /

- uurcijfers : Arabisch / Romeins /

Geschilderd / Gegraveerd / Gekleefd /

- spreuk :

.....

- bouwjaar :

- maker :

- algemene toestand:

.....

.....

Nadere inlichtingen of documentatie

(geografische coördinaten, oriëntatie van de betrokken gevel, bestaande beschrijving, tekening, foto enz.)

A.u.b. te sturen of te faxen naar :

Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw
Oeverstraat 12
9150 Rupelmonde
Tel. 03-774.19.15
Fax 03-744.04.64

Bij voorbaat dank voor uw medewerking !

Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw

Inventarisfiche

Van : (naam invuller)

Datum :

Betreft : Zonnewijzer te (plaats)

Omschrijving van de ligging of van het betrokken gebouw

Kerk (.....) / Pastorie / Kasteel (.....)

Belfort / Stadhuis / Woonhuis / Hoeve / Stadspark /

Tuin /

Adres : (straat en nr)

..... (postnummer en plaats)

Eigenaar :

Contactpersoon :

Tel. :

Beschrijving van de zonnewijzer

- type : Vlak / Sfeervormig /

Horizontaal / Verticaal / Equatoriaal / Meervoudig

- materiaal :

- tafereel : Hout / Steen (=) / Metaal (=)

- stijl : Hout / Steen (=) / Metaal (=)

- uurlijnen : Geschilderd / Gegraveerd /

- uurbijfers : Arabisch / Romeins /

Geschilderd / Gegraveerd / Gekleefd /

- spreuk :

.....

- bouwjaar :

- maker :

- algemene toestand:

.....

.....

Zonnewijzers in Vlaanderen

Aanvulling van de inventaris

De volgende locaties van zonnewijzers kregen we hoofdzakelijk van J. Lyssens en J. De Graeve. Wie nog zonnewijzers weet kan dit steeds melden aan Patrick Oyen, Groenenborgerlaan 222 Bus 10, 2610 Wilrijk (Antwerpen), tel. 03 4490933

Nr. 419
Gouverneur Holvoetlaan 3
2100 Deurne
Gevel aan voorzijde villa.
Geschilderd op voorgevel. Bedijfering IX-III.
Stijl is stalen staaf.

Nr. 420
Leeuwerikstraat 22
2360 Oud-Turnhout
Tuin voor aan woning.
Gesloten hoepelsfeer gemaakt uit geschilderde stalen banden.

Nr. 421
Gilseinde 57
2380 Ravels
Tuin voor aan woning.
Gesloten stalen hoepelsfeer gemaakt uit messing banden.

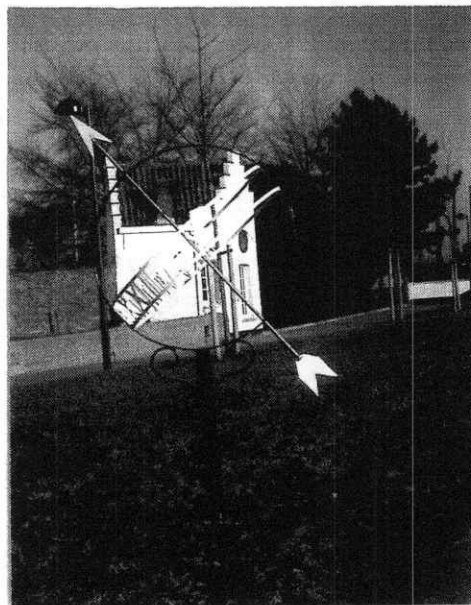
Nr. 422
Staatsbaan 37
2360 Oud-Turnhout
Tuin aan voorzijde villa.
Gesloten hoepelsfeer gemaakt uit geschilderde stalen banden.

Nr. 423
Dorpstraat 56
9140 Elversele
Voorgevel cultureel centrum.
Blauwe hardsteen. Gekapt door Gustaaf Van Hoof. Ontwerp Rene Vinck. IX-III Winter en zomertijd. Datumlijnen. Punt zonnewijzer.
Spreek: "Ik tel alleen de heldere uren".

Nr. 424
M. Henriettalei 19
2660 Hoboken
Gevel aan achterzijde woning.
1-8 h, Ontwerp J. Lyssens, Berekeningen P. Oyen, Westwijzer, keramische tegels, gemaakt door Annie Van Ostaeyen.

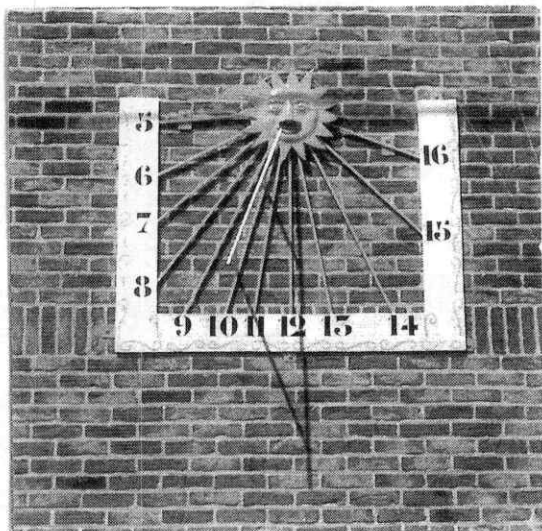

Nr. 425
Geraard De Cremerstraat 103
9150 Rupelmonde
Parking Supermarkt.
Ontwerp: J. Lyssens, Materiaal: staal en arduin, VI-VI

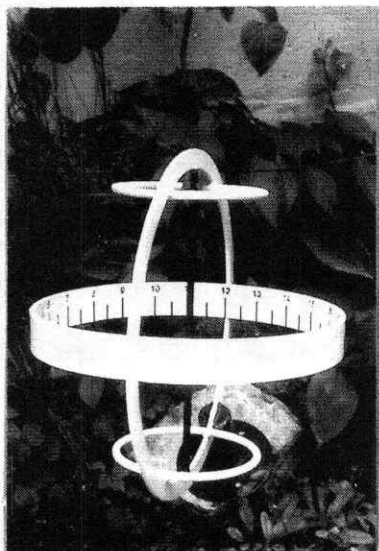
Nr. 426
Geraard De Cremerstraat 65
9150 Rupelmonde
Tuin van woning.
Gemaakt uit staal en koper, Arabische cijfers, gemaakt en ontworpen door A. Ketels.

Nr. 427
 Hollebeek 25
 9140 Temse
 Gevel aan voorzijde woning.
 5 - 16, gemaakt uit staal en keramiek.
 Keramiek: Bonduelle van "Stichting Vivat",
 Ontwerp: J. Lyssens, gemaakt door P. Van Wouwe.

Nr. 428
 Grootveldstraat 9
 1910 Berg-Kamphenhout
 Tuin vooraan woning.
 Coördinaten ingegraveerd: 50° 56' NB, 4° 33' OL, gemaakt uit staal, Arabische uren cijfers.

Nr. 429
 St. Jorisweertstraat 7
 1997 Vaalbeek
 Tuin van woning.
 Arabische uren cijfers, Ontwerp: J. Lyssens en P. Van Wouwe.

Nr. 430
 Donksesteenweg 221
 2930 Brasschaat
 Tuin van woning.
 Arabische uren cijfers, materiaal: metaal, urenlijnen gegraveerd. Gemaakt door J. Lyssens en P. Van Wouwe.

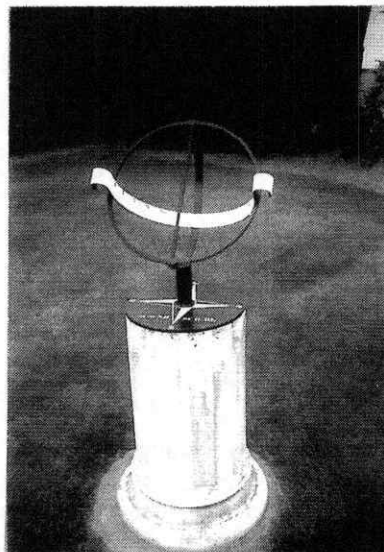
Nr. 431
 Parklaan
 9150 Bazel
 Tuin vooraan woning.
 Metaal, Romeinse cijfers.

Nr. 432
 Fruithoflaan 39
 9120 Vrasene
 Tuin van woning.
 Kubusvormige zonnewijzer met NW, ZW, OW, WW en horizontale ZW. Gemaakt uit arduin door A. Strobbe.

Nr. 433
 Kloosterstraat 23
 9150 Rupelmonde
 Tuin van woning.
 Kubusvormige zonnewijzer met NW, ZW, OW, WW en horizontale ZW. Gemaakt uit arduin door A. Strobbe.

Nr. 434
 9140 Temse
 Scheldekade
 Kubusvormige zonnewijzer met NW, ZW, OW, WW en horizontale ZW. Gemaakt uit arduin door A. Strobbe.

Nr. 435
 Groenstraat 96
 2870 Breendonk
 Tuin vooraan woning.
 Ontwerp: J. Lyssens, materiaal: staal, urenlijnen geschilderd, Arabische cijfers. Coördinaten: 51°05' NB, 4°17' OL.

Nr. 436
Sparrenweg 78
3980 Engsbergen
Gevel aan voorzijde villa.
Zeer mooie marmeren ZW met uur- en datumlijnen. IX - XVIII. CUI DOMUS HUIC
HORA 1998 TEMPUS FUGIT. Gem. door E. Beckx. Ber.: W. Ory.

Nr. 437
Botermarkt - Poeljemarkt
9000 Gent
Schouw van stadhuis.
Aan elke zijde van de schoorsteen zijn zonnewijzers aangebracht met datumlijnen.
Zie artikel hierover in zonnetijdingen nr. 11.

Nr. 438
1180 Ukkel
Tuin van sterrenwacht.
De meridiaanlijn is aangebracht op de oprit van het gebouw van de Koninklijke sterrenwacht.

Nr. 439
Nijverheidslaan 224
9250 Waasmunster
Tuin van woning.
Stalen hoepelwijzer met Arabische uren cijfers.
Zonnevereffeningscurve is op een voet aangebracht.

Nr. 440
Zillebeek 24
9120 Beveren
Tuin van woning.
De zonnewijzer is gemaakt van metsersalaam.
Boven de zonnewijzer staat een windwijzer.

Nr. 441
Koning Leopold III-laan 52
3001 Heverlee
Tuin van woning.
Gemaakt uit staal met gegraveerde Arabische uren cijfers.

Nr. 442
Zeshoekstraat 54
9190 Stekene
Tuin van woning.
Gemaakt in Nederland. Arabische uren cijfers en gemaakt uit staal.

Nr. 443
3010 Kessel-Lo
Kruidentuin van het provinciaal recreatiecentrum.
Balkvorm met zuid-, noord-, west-, oostwijzer en horizontale zonnewijzer. Zeer mooi kunstwerk van P. Boudens. Bezoek is aan te raden.

Nr. 444
3600 Genk
Molenvijverpark.
Grote equatoriale hoepelsfeer van 120 cm doormeter. Ontwerp J. De Graeve.

Nr. 445
3600 Genk
Molenvijverpark.
Kubuszonnewijzer met asymmetrisch dak. Ter nagedachtenis van Ignace Naudts. Ontwerp: Willy Ory.

Nr. 446
3600 Genk
Molenvijverpark.
Horizontale zonnewijzer met doormeter van 120 cm. 5 - 19. Datumlijnen, Coördinaten van Genk, "Om een schaduw te plezieren", Ontw. J. Lyssens.

Nr. 447
3600 Genk
Molenvijverpark.
Grote horizontale zonnewijzer. Ontwerp J. Opgenhaffen. 15 arduinen blokken voor de uren aanduiding 5 - 19 h.

Nr. 448
3600 Genk
Molenvijverpark.
Meridiaan. Te 12 h. zonnetijd valt het licht van de zon door een spleet tussen 2 granieten blokken op een 12 h. lijn. Ontwerp J. De Graeve.

Nr. 449
3600 Genk
Molenvijverpark.
Polaire zonnewijzer ontworpen door Jean-Michel Ansel.

Nr. 450
3600 Genk
Molenvijverpark.
Analematische zonnewijzer ontworpen door R. Vinck.

Nr. 451
3600 Genk
Molenvijverpark.
Kruisdraadzonnwijzer ontworpen door Rafael Soler Gaya. Afmetingen 1000 mm x 860 mm.
Datumlijnen. "A.D. MCMIVC"

Nr. 452
3600 Genk
Molenvijverpark.
Conus zonnwijzer ontworpen door Javier Moreno Bores. Het grote instrument heeft Babylonische uren en Italiaanse uren.

Nr. 453
3600 Genk
Molenvijverpark.
Digitale zonnwijzer ontworpen door Hans Scharstein. De tijd wordt weergegeven met een resolutie van 5 minuten.

Nr. 454
3600 Genk
Molenvijverpark.
Uurvlakzonnwijzer ontworpen door P. Oyen.
De zonnwijzer bestaat uit 7 zitbankjes in arduin die elk 2 verschillende uren aanduiden.

Nr. 455
3600 Genk
Molenvijverpark.
Boom van Sonius ontworpen door Jan Kragten van de Zonnwijzerkring Nederland. 8 - 7 h.
Totale hoogte 5 m.

Nr. 456
9940 Sleidingen
St. Joriskerk (zuid gevel).
Replica van verdwenen zonnwijzer uit ± 1788.
Afmeting: 120 x 90 cm.

Zeilen

Voor de liefhebbers van zeilschepen komen er weer hoogdagen aan. Van 8 juli tot 18 juli 1999 worden er in Rouen in Normandië de grootste zeilschepen ter wereld verwacht. "L'armada du siècle" zal niet alleen het laatste dergelijk evenement van dit genre zijn in deze eeuw maar ook het grootste in zijn soort. Ook voor de liefhebbers van navigatie-instrumenten zullen er interessante zaken te zien zijn. Naast de oude klasieke instrumenten om de weg te vinden en de tijd te bepalen op zee zullen eveneens moderne sateliet navigatiesystemen te zien zijn. Voor inlichtingen kan men terecht op bij "L'Armada du siècle, Hangar 1, Quai de Boisguilbert, 76000 Rouen, Tel: 00 33 235 07 19 99, fax 00 33 235 15 45 45 of internet:<http://www.armada.org>

J. Lyssens

Kringleven

De werken aan het Zonnwijzerpark in Genk worden in de loop van de maand mei terug ervat. Gezien de weersomstandigheden nogal tegen vielen was het voor de aannemer onmogelijk om de zonnwijzers te plaatsen. De meeste liggen momenteel opgeslagen in een loods van de gemeente Genk. We hopen nog voor het verlof de werken definitief te kunnen afronden.

Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw

Zonnewijzers in Vlaanderen: inventaris van het patrimonium, historische studies, restauratie-adviezen & educatieve projecten.

Raad van Bestuur

Voorzitter : J. Lyssens

Ondervoorzitter: J. De Graeve

Secretaris : E. Daled

Penningmeester : A. Depuydt

Bestuursleden : R. De Bosscher,

M. De Meyer, M. Jooris, W. Ory, P. Oyen,

J. Van Damme, R. Vinck, H. Vinck-Quisenaearts.

Erelid

De Burgemeester van Kruikebeke-Rupelmonde, A. Denert.

Maatschappelijke zetel

Kloosterstraat 21, B-9150 Rupelmonde.

Correspondentieadres en secretariaat

Oeverstraat 12, B-9150 Rupelmonde,

tel. 03/774.19.15, fax 03/744.04.64.

Redactiesecretariaat "Zonnetijdingen"

Lindenlaan 84,

B-9320 Erembodegem(Aalst),

tel./fax 053/83.15.01.

Bibliotheek en archief

Kloosterstraat 21, B-9150 Rupelmonde

Openingsuren :

Maandag van 18 tot 20 uur.

Woensdag van 14 tot 16 uur.

Zaterdag van 10 tot 12 uur.

Andere dagen op aanvraag bij de bibliothecaris,

tel. 03/774.10.37.

Lidmaatschap

Voor België

Gewoon lid : 750 BEF

Steunend lid : 1500 BEF

Te betalen op :

Gemeentekrediet-rekening nr 068-2214580-97 van de Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw, B-9150 Rupelmonde.

Voor Nederland

Gewoon lid : 42 NLG

Steunend lid : 85 NLG

Te betalen op :

Rabobank-rekening nr 15.07.19.515 van de Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw, B-9150 Rupelmonde.

European and Overseas Membership

By transfer of 1050 BEF (postage and handling for mailing the magazine included) to account number 068-2214580-97 of the Zonnewijzerkring Vlaanderen vzw, B-9150 Rupelmonde.